Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
NICHOLAS EMILIOU
esitatud 2. juunil 2022 [1]

Kohtuasi C-147/21

Comité interprofessionnel des huiles essentielles françaises (CIHEF),
Florame,
Hyteck Aroma-Zone,
Laboratoires Gilbert,
Laboratoire Léa Nature,
Laboratoires Oméga Pharma France,
Pierre Fabre Médicament,
Pranarom France,
Puressentiel France
versus
Ministre de la Transition écologique,
Premier ministre

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu))

Eelotsusetaotlus – Õigusaktide ühtlustamine – Biotsiidid – Eesmärk kaitsta tervist ning keskkonda – Liikmesriikide võimalus võtta piiravaid meetmeid seoses kaubanduspraktika ja reklaamiga

I. Sissejuhatus

1. Rahvatervise ja keskkonna kaitse tõhustamise eesmärgil otsustas Prantsusmaa reguleeriv asutus, et kaht liiki biotsiidide, nimelt rodentitsiidide ja insektitsiidide suhtes ei tohi kasutada teatavaid kauplemisvõtteid nagu soodushinnad, hinnaalandused ja hinda mõjutavad kliendisoodustused. Samuti piiras ta sama liiki toodete, aga ka teatavate desinfektsioonivahendite reklaamimist.

2. Põhikohtuasjas taotlevad mitu äriühingut nende reeglite tühistamist ja on vaidlustanud nende vastavuse muu hulgas määrusele (EL) nr 528/2012. [2]

[1] Algkeel: inglise.

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT 2012, L 167, lk 1) (edaspidi „biotsiidimäärus").

3. Conseil d'État'l (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) on kahtlusi, kas selle aktiga on saavutatud ammendav ühtlustatus, mis välistab vaidlusalused riigisisesed reeglid, ja kui ei ole, siis millistel tingimustel saab niisuguseid reegleid vastu võtta.

4. Niisiis puudutab käesolev kohtuasi küsimust, millise ulatusega on pärast biotsiidimääruse vastuvõtmist liikmesriikidele jäetud autonoomia. Samuti uuritakse käesolevas kohtuasjas sisuliselt seda, millistel tingimustel võimaldavad aluslepingu sätted niisuguseid riigisiseseid õigusnorme nagu vaidlusalused.

II. Õiguslik raamistik

A. Euroopa Liidu õigus

5. Biotsiidimääruse artikli 1 lõike 1 kohaselt on selle määruse eesmärk „parandada siseturu toimimist biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist käsitlevate eeskirjade ühtlustamise abil, tagades samas inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitse kõrge taseme. Käesoleva määruse sätted põhinevad ettevaatusprintsiibil, et tagada inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitse. Erilist tähelepanu pööratakse haavatavate elanikkonnarühmade kaitsele".

6. Artikli 1 lõike 2 kohaselt on biotsiidimääruses sätestatud „eeskirjad

a) biotsiidides kasutada lubatud toimeainete loetelu kehtestamiseks liidu tasandil,

b) biotsiididele loa andmiseks,

c) lubade vastastikuseks tunnustamiseks liidu piires,

d) biotsiidide turul kättesaadavaks tegemiseks ja kasutamiseks ühes või mitmes liikmesriigis või liidus,

e) biotsiididega töödeldud toodete turulelaskmiseks".

7. Biotsiidimääruse artikkel 72 käsitleb reklaami. Seal on sätestatud:

„1. Lisaks kooskõlale määrusega (EÜ) nr 1272/2008[3] sisaldavad kõik biotsiidireklaamid lauseid „Kasutage biotsiidi ohutult. Enne kasutamist lugege alati läbi märgistus ja teave toote kohta". Need laused peavad olema ülejäänud reklaamist selgesti eristatavad ja loetavad.

2. Reklaamijad võivad ettenähtud lausetes asendada sõna „biotsiidid" selge viitega reklaamitavale tooteliigile.

3. Biotsiidireklaamides ei esitleta toodet viisil, mis võib olla eksitav selle mõju suhtes inimeste ja loomade tervisele või keskkonnale või selle tõhususe suhtes. Mitte mingil juhul ei tohi biotsiidireklaamis kasutada väljendeid „madala riskitasemega biotsiid", „mittetoksiline", „tervisele kahjutu", „looduslik", „keskkonnasõbralik", „loomasõbralik" või muud samalaadset."

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT 2008, L 353, lk 1) (edaspidi „KMP-määrus").

B. Liikmesriigi õigus

8. Keskkonnaseadustikku (code de l'environnement) lisatud uues artiklis L. 522-18[4] on sätestatud:

„Artiklis L. 522-1 sätestatud tunnustele vastavate biotsiidide müügil on keelatud soodushindade, hinnaalanduste ja hinda mõjutavate kliendisoodustuste tegemine, äriseadustiku [code de commerce] artiklis L. 441-1 osutatud müügilepingu tüüp- ja eritingimuste diferentseerimine, samuti kauba peale tasuta toodete pakkumine ja muud samaväärsed kauplemisvõtted. Keelatud on kauplemisvõtted, mille otsene või kaudne eesmärk on sellest keelust kõrvalehoidmine nende toodete ostmisega seotud tootevalikule soodushindade, hinnaalanduste või hinda mõjutavate kliendisoodustuste tegemise teel. Dekreedis, mis võetakse vastu pärast Riiginõukoguga [Conseil d'État] konsulteerimist, määratletakse asjaomaste toodete kategooriad, lähtudes ohtudest inimeste tervisele ja keskkonnale."

9. Keskkonnaseadustikku lisatud uues artiklis L. 522-5-3[5] on sätestatud:

„[Biotsiidimääruses] määratletud teatavate biotsiidikategooriate igasugune kaubanduslik reklaam on keelatud. Erandina käesoleva artikli esimeses lõigus sätestatust on lubatud kutselistele kasutajatele suunatud reklaami tegemine neile mõeldud müügikohtades ning neile suunatud väljaannetes. Riiginõukogu [Conseil d'État] dekreedis määratletakse asjaomaste toodete kategooriad, lähtudes ohtudest inimeste tervisele ja keskkonnale, ning reklaami esitamise tingimused. Reklaami esitamisel tuuakse esile nende toodete kasutamist ja nendega töötlemist puudutavad kasulikud võtted, mis aitavad kaitsta inimeste ja loomade tervist ning keskkonda, samuti võimalikud ohud inimeste ja loomade tervisele ja keskkonnale."

10. Keskkonnaseadustikku lisatud uue artikli L. 522-18 alusel vastu võetud 26. juuni 2019. aasta dekreediga nr 2019-642 lisati sellesse seadustikku artikkel R. 522-16-1, milles on sätestatud:

„Artiklis L. 522-18 nimetatud tootekategooriad, mille puhul on teatavad kauplemisvõtted keelatud, hõlmavad tooteid, mis kuuluvad [biotsiidimääruses] määratletud tooteliikidesse 14 ja 18. Neid sätteid ei kohaldata biotsiidide suhtes, millele võib taotleda luba lihtsustatud menetluses vastavalt nimetatud määruse artiklile 25."

11. Keskkonnaseadustiku artikli L. 522-5-3 alusel vastu võetud 26. juuni 2019. aasta dekreediga nr 2019-643 lisati sellesse seadustikku uus artikkel R. 522-16-2, mis on sõnastatud järgmiselt:

„I – Artiklis L. 522-5-3 nimetatud biotsiidide kategooriad, mille puhul on keelatud tavatarbijatele suunatud kaubandusliku reklaami tegemine, on järgmised:

1° tooted, mis kuuluvad [biotsiidimääruses] määratletud tooteliikidesse 14 ja 18;

2° tooted, mis kuuluvad nimetatud määruses määratletud tooteliikidesse 2 ja 4 ning mis liigitatakse vesikeskkonnale ohtlikeks aineteks, mis kuuluvad ägeda mürgisuse 1. ohukategooriasse (H 400) või kroonilise mürgisuse 1. kategooriasse (H 410), vastavalt [KMP-määruse] sätetele.

[4] Lisatud 30. oktoobri 2018. aasta seaduse nr 2018-938 põllumajandus- ja toiduainesektoris kaubandussuhete tasakaalustamise ning kõigile kättesaadava jätkusuutliku ja tervisliku toitumise soodustamise kohta (loi n° 2018-938 du 30 octobre 2018 pour l'équilibre des relations commerciales dans le secteur agricole et alimentaire et une alimentation saine, durable et accessible à tous; edaspidi „30. oktoobri 2018. aasta seadus") artikliga 76.

[5] Lisatud 30. oktoobri 2018. aasta seadusega.

II – I jaos nimetatud toodete puhul peab kutselistele kasutajatele suunatud reklaami sõnastus vastama I jao punktis 1 nimetatud [biotsiidimääruse] artiklis 72 sätestatule. Lisaks peavad seal olema selgelt ja loetavalt esitatud järgmised osised:

1° kaks lauset järgmises sõnastuses: „Enne iga kasutamist veenduge, et see on vältimatu, eelkõige elanikkonna poolt sageli külastatavates kohtades. Eelistage võimaluse korral alati alternatiivseid meetodeid ja tooteid, millega kaasneb kõige väiksem oht inimeste ja loomade tervisele ning keskkonnale.“

2° Tootega seotud biotsiidi liigi nimetus vastavalt eespool nimetatud [biotsiidimääruse] V lisale.

III – Käesoleva artikli sätteid ei kohaldata biotsiidide suhtes, millele võib taotleda luba lihtsustatud menetluses vastavalt [biotsiidimääruse] artiklile 25.“

III. Faktilised asjaolud, riigisisene menetlus ja eelotsuse küsimused

12. Kahes kaebuses palusid Comité interprofessionnel des huiles essentielles françaises (CIHEF) ning äriühingud Florame, Hyteck Aroma-Zone, Laboratoires Gilbert, Laboratoire Léa Nature, Laboratoires Oméga Pharma France, Pierre Fabre Médicament, Pranarom France ja Puressentiel France (koos edaspidi „kaebajad“) Conseil d'État'l (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) tühistada 26. juuni 2019. aasta dekreedid nr 2019-642 teatavaid biotsiidide kategooriaid puudutavate keelatud kauplemisvõtete kohta (edaspidi „vaidlustatud dekreet nr 2019-642“) ja nr 2019-643 teatavatesse kategooriatesse kuuluvate biotsiidide kaubandusliku reklaami kohta (edaspidi „vaidlustatud dekreet nr 2019-643“) (mõlemad koos edaspidi „vaidlustatud dekreedid“).

13. Kaebajate sõnul võeti vaidlustatud dekreedid vastu *ultra vires*. Seepärast on nad palunud Conseil d'État'l (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) taotleda Euroopa Kohtult eelotsust biotsiidimäärusest tuleneva täieliku õigusnormide ühtlustamise kohta. Kaebajad väidavad, et vaidlustatud dekreetides sisalduvad keelud rikuvad keskkonnaseadustiku artikleid L.522-18 ja L. 522-5-3, sest need on liiga üldised. Nad leiavad ka, et nende dekreetidega kehtestatakse niisugune alusetu diskrimineerimine, eelistades tooteid, mida kõnealused keelud ei puuduta, mis rikub Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 17 kaitstavat õigust omandile ning et nende vastuvõtmisel ei võetud arvesse Roomas 4. novembril 1950 alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „EIÕK“) esimese protokolli artikli 1 sätteid. Samuti väidavad nad, et vaidlustatud dekreet nr 2019-642 on vastuolus direktiiviga 2000/31/EÜ[6], kuna see riivab põhjendamatult ja ebaproportsionaalselt teenuste osutamise vabadust, ning et vaidlustatud dekreet nr 2019-643 on õigusvastane, sest see riivab ülemääraselt õigust sõnavabadusele, mis on tagatud EIÕK artikliga 10.

14. Vastustaja vastuses palus Ministre de la Transition écologique (keskkonnasäästliku ülemineku minister, Prantsusmaa) mõlemad kaebused rahuldamata jätta.

15. Eelotsusetaotluses on Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) põhjendanud kõikide eespool nimetatud väidete tagasilükkamist, välja arvatud väide, mis põhineb biotsiidimäärusel, mis ei sisalda tema sõnul ühtegi sätet, mis lubaks

[6] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (EÜT 2000, L 178, lk 1; ELT eriväljaanne 13/25, lk 399) (edaspidi „elektroonilise kaubanduse direktiiv“).

liikmesriikidel võtta niisuguseid piiravaid meetmeid nagu keskkonnaseadustiku artiklites L. 522-18 ja L. 522-5-3 sisalduvad, ega keela neil seda teha. Seetõttu ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohus kindel, kas niisuguseid meetmeid saab võtta seda määrust rikkumata.

16. Nendel asjaoludel otsustas Conseil d'État (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) menetluse peatada ja taotleda Euroopa Kohtult eelotsust järgmistes küsimustes:

„Kas [biotsiidimäärusega] on vastuolus see, et liikmesriik võtab rahvatervise ja keskkonnakaitse huvides vastu sellised kauplemisvõtete kasutamist ja reklaami piiravad normid nagu need, mis on sätestatud keskkonnaseadustiku artiklites L. 522-18 ja L. 522-5-3? Kui vastus sellele küsimusele on jaatav, siis millistel tingimustel võib liikmesriik sellised meetmed vastu võtta?"

17. Kaebajad, Prantsuse, Itaalia ja Madalmaade valitsus ning Euroopa Komisjon esitasid kirjalikud seisukohad. Kohtuistungil, mis peeti 9. märtsil 2022, esitasid kaebajad, Prantsuse valitsus ja komisjon suulised seisukohad.

IV. Hinnang

18. Käesolev kohtuasi puudutab küsimust, kas liidu õigusega on kooskõlas Prantsusmaa riigisisesed õigusnormid,[7] millega on ühest küljest keelatud teatavad kauplemisvõtted kaht liiki biotsiidide puhul ning teisest küljest piiratud reklaami samade biotsiidiliikide ja veel kahe osas.

19. Alustan analüüsi sellest, et käsitlen biotsiidimäärusega saavutatud ühtlustatuse astet, kuna see on liidu õiguse akt, mille kohta eelotsusetaotluse esitanud kohus on konkreetselt küsinud. Selle kõrval on nimetatud kohus üldisemalt küsinud ka tingimuste kohta, mille kohaselt võimaldab liidu õigus vastu võtta niisuguseid riigisiseseid õigusnorme nagu vaidlusalused. Vajadust mööda võtan vaidlusaluste õigusnormide hindamisel niisiis arvesse asjakohaseid liidu õigusnorme, mida käesoleval juhul sisaldavad ELTL artiklite 34 ja 36 sätted kaupade vaba liikumise kohta.[8] Need sätted muutuvad siiski kohaldatavaks vaid juhul, kui põhikohtuasjas käsitletava juhtumiga kaasneb piiriüleseid asjaolusid,[9] mis on eelotsusetaotluse esitanud kohtu tuvastada.[10]

20. Eespool viidatud analüüsis käsitlen esiteks teatavate kauplemisvõtete riigisisest keelamist (A) ning teiseks reklaami küsimust (B).

[7] Ehkki eelotsuse küsimustes on soovitud teada vaid keskkonnaseadustiku artiklite L. 522-18 ja L. 522-5-3 kohta, puudutab põhimenetlus nende vaidlustatud dekreetide õiguspärasust, millega lisati keskkonnaseadustikku artiklid R. 522-16-1 ja R. 522-16-2. Eelotsusetaotlusest nähtub, et artikkel R. 522-16-1 täpsustab artiklit L. 522-18, artikkel R. 522-16-2 aga artiklit L. 522-5-3. Need kaks sätete kogumit moodustavad seega kaks õigusnormide rühma, mida on pooltevahelises arutelus sellistena käsitletud. Seepärast olen seisukohal, et eelotsuse küsimus ei käsitle mitte ainult sõnaselgelt nimetatud seadusandlikke sätteid, vaid ka keskkonnaseadustiku artikleid R. 522-16-1 ja R. 522-16-2.

[8] Nagu Euroopa Kohus on korduvalt märkinud, tuleb „liidu tasandil täielikult ühtlustatud valdkonnas vastu võetud riigisisese meetme hindamisel lähtuda ühtlustamismeetme sätetest, mitte esmase õiguse sätetest". 24. veebruari 2022. aasta kohtuotsus Viva Telecom Bulgaria (C-257/20, EU:C:2022:125, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).

[9] 19. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Queisser Pharma (C-282/15, EU:C:2017:26, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

[10] Eelotsusetaotlusest nähtub, et põhikohtuasja kaebajad on esitanud argumente seoses elektroonilise kaubanduse direktiiviga. Piirdun märkimisega, et kuna see direktiiv tugineb „päritoluriigi" põhimõttele, ei ole see käesoleval juhul asjakohane, sest kõik kaebajad näivad olevat Prantsuse äriühingud. Vt selle kohta 11. septembri 2014. aasta kohtuotsus Papasavvas (C-291/13, EU:C:2014:2209, punktid 34 ja 35).

A. Vaidlusaluste kauplemisvõtete keelamine

21. Keskkonnaseadustiku artiklitega L. 522-18 ja R. 522-16-1 on keelatud soodushinnad, hinnaalandused ja hinda mõjutavad kliendisoodustused, müügi tüüp- ja eritingimuste diferentseerimine, kauba peale tasuta toodete pakkumine ja muud samaväärsed kauplemisvõtted seoses teatavate biotsiidimääruse V lisas (edaspidi „V lisa“) tooteliikidena 14 ja 18 määratletud biotsiidide müügiga, välja arvatud need, mis kvalifitseeruvad sama määruse artikli 25 kohaselt lihtsustatud menetluseks.

22. Tooteliik 14 on seotud „rodentitsiididega“, mida on V lisas kirjeldatud kui „[t]oote[i]d, mida kasutatakse hiirte, rottide või muude näriliste tõrjeks muude meetmetega kui nende peletamine või ligimeelitamine“. Tooteliik 18 on seotud „insektitsiidide, akaritsiidide ja toodetega muude lülijalgsete tõrjeks“, mida on kirjeldatud kui „[t]oote[i]d, mida kasutatakse lülijalgsete (nt putukate, ämblikulaadsete ja vähilaadsete) tõrjeks muude meetmetega kui nende peletamine või ligimeelitamine“. Tooteliigid 14 ja 18 kuuluvad laiemasse kategooriasse „põhirühm 3: kahjuritõrje“.

23. Järgnevas analüüsis järeldan, et vaidlusalune riigisisene keeld ei riku biotsiidimäärust (1). Samuti järeldan, et see keeld ei riku aluslepingu sätteid kaupade vaba liikumise kohta (2).

1. Ühtlustatud eeskirjade ulatus

24. Biotsiidimäärus võeti vastu ELTL artikli 114 alusel, mis on peamine õiguslik alus siseturu rajamiseks ja toimimiseks vajalike liidu õiguse meetmete võtmiseks.[11] Sellele vastavalt on nimetatud määrusega ühtlustatud „biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist käsitleva[d] eeskirja[d] […], tagades samas inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitse kõrge taseme“, nagu on märgitud määruse artikli 1 lõikes 1.[12] Sel eesmärgil on artikli 1 lõikes 2 loetletud selles õigusaktis sätestatud eeskirjade kategooriad. Sellesse loetellu kuuluvad punkti d kohaselt eeskirjad „biotsiidide turul kättesaadavaks tegemiseks ja kasutamiseks ühes või mitmes liikmesriigis või liidus“.

25. Põhikohtuasjas käsitletav juhtum puudutab biotsiide ja võib väita, et „turul kättesaadavaks tegemise ja kasutamise“ eeskirjade kategooria on piisavalt lai, et hõlmata eeskirju, millega on keelatud teatavad hinnastamisvõtted. Nimelt on artikli 3 lõike 1 punktis i määratletud mõiste „turul kättesaadavaks tegemine“ kui „biotsiidi […] mis tahes tarnimine äritegevuslikuks turustamiseks või kasutamiseks kas tasu eest või tasuta“.

26. Samas tuleb hinnang selle kohta, kas liidu õigusaktiga on teatav valdkond ammendavalt ühtlustatud, anda mitte üldiselt määratletud õiguslike kategooriate kaalumise, vaid kõnealuse konkreetse valdkonna analüüsimise teel.[13]

27. See konkreetne valdkond vastab käesoleval juhul keelule, millega on hõlmatud „soodushinnad, hinnaalandused ja hinda mõjutavad kliendisoodustused, müügi[…] tüüp- ja eritingimuste diferentseerimine, kauba peale tasuta toodete pakkumine ja muud samaväärsed kauplemisvõtted“ seoses teatavate biotsiidide müügiga.

[11] Vt nt kohtujurist Wahli ettepanek: Marrakechi leping avaldatud teostele juurdepääsu kohta (3/15, EU:C:2016:657, punkt 71).

[12] Vt samuti biotsiidimääruse põhjendus 3 ning 14. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus Biofa (C-29/20, EU:C:2021:843, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

[13] Vt selle kohta kohtujurist Bobeki ettepanek kohtuasjas Lietuvos Respublikos Seimas (C-2/18, EU:C:2019:180, punktid 27–29) ja kohtujurist Mengozzi ettepanek kohtuasjas Monsanto Technology (C-428/08, EU:C:2010:128, punkt 47).

28. Olles asjasse puutuvad kauplemisvõtted selliselt piiritlenud, täheldan koos Prantsuse ja Madalmaade valitsuse ning komisjoniga, et biotsiidimäärus ei sisalda ühtegi sätet, mis neid sõnaselgelt puudutaks.

29. Nagu komisjon on märkinud, käsitleb biotsiidimäärus peamiselt biotsiidide turustamiseks ja kasutamiseks lubade andmist. Biotsiidide kasutamisega seotud sätted on üsna piiratud ja nendes on põhiliselt ette nähtud, et selle kasutamise tingimused on vastav luba ning märgistamis- ja pakendamisnõuded, millele see kasutamine peab vastama. [14]

30. Selles kontekstis leiduvad vaidlusalusele küsimusele materiaalõiguslikult kõige lähemal olevad sätted biotsiidimääruse artiklites 69 ja 72, mis sisaldavad vastavalt ühest küljest pakendamis- ja märgistamisnõudeid ning teisest küljest nõudeid reklaami kohta. Täheldan, et ükski nendest sätetest ei puutu asjasse vaidlusaluste kauplemisvõtete puhul. [15]

31. Kaebajad ise möönsid kohtuistungil, et biotsiidimäärus ei sisalda ühtegi sätet hinnastamisvõtete kohta. Nad märkisid aga, et vaidlusalused riigisisesed eeskirjad riivavad sellest määrusest ja KMP-määrusest koosnevat ühtlustatud raamistikku. Nad selgitasid, et kauplemisvõtteid käsitlevate riigisiseste eeskirjadega on kehtestatud veel üks reguleerimistasand uue toodete liigitusega, mis on tootjate jaoks ettearvamatu, sest selles ei ilmne otsest seost ohuga, mida kõnealuse tootega seostatakse. Selle poolest riivavad vaidlusalused riigisisesed eeskirjad kaebajate arvates nende määruste eesmärki nurjavalt biotsiidide vaba liikumist. Samuti väidavad kaebajad, et biotsiidimääruse kohaselt peab liikmesriikide tegevuse ulatus piirduma artikli 17 lõike 5 kolmandas lõigus nõutava teavitamispoliitikaga, mis käsitleb biotsiidide tagajärgi. Nende arvates aga ei hõlma niisugune poliitika vaidlusalust keeldu.

32. Täheldan sellega seoses ja mis puudutab KMP-määrust, et selle õigusaktiga on ühtlustatud sisuliselt ainete ja segude klassifitseerimise kriteeriumid ning kehtestatud ohtlike ainete ja segude märgistamise ja pakendamise eeskirjad. [16] Teisisõnu on selle eesmärk kindlaks määrata, „milliste omaduste põhjal tuleks ained ja segud ohtlikeks klassifitseerida, et määrata õigesti kindlaks ainete ja segudega kaasnevad ohud ja neist nõuetekohaselt teavitada“, [17] ning selle määrusega on kehtestatud üldised normid pakenditele, et tagada ohtlike ainete ja segude ohutu tarnimine. [18]

33. Biotsiidimääruses on viidatud KMP-määrusele kui võrdlusalusele toimeainete heakskiitmise ja biotsiididele lubade saamise kontekstis. [19] Samuti on seal viidatud sellele määrusele nõuete määratlemisel seoses biotsiidide märgistamise ja pakendamisega (biotsiidimääruse artikkel 69) ja nende reklaamimisega (biotsiidimääruse artikkel 72), sest KMP-määrus sisaldab mõlemas valdkonnas konkreetseid norme, mille kohaldamise biotsiidimäärus säilitab. [20] Kuigi KMP-määrus seega täiendab biotsiidimäärust nendes aspektides ja biotsiidimääruses on üldisemalt märgitud, et see ei piira KMP-määruse kohaldamist, [21] tõden, et KMP-määrusega ei ole kehtestatud lisanorme, mis oleksid asjakohased seoses vaidlusaluste kauplemisvõtetega.

14 Vt biotsiidimääruse artikli 17 lõige 1 ja lõike 5 esimene lõik või artikli 22 lõige 1.

15 Biotsiidimääruse artiklit 72 käsitlen käesoleva ettepaneku B osas, sest see on otseselt asjakohane vaidlusaluse reklaami käsitleva riigisisese eeskirja puhul.

16 Vt KMP-määruse artikkel 1.

17 KMP-määruse põhjendus 10.

18 KMP-määruse põhjendus 51.

19 Vt biotsiidimääruse artikli 3 punkt f, artikli 5 lõiked 1 ja 3, artikli 10 lõike 1 punkt b ning artikli 28 lõike 2 punkt a seoses toimeainete küsimusega ja artikli 19 lõike 4 punkt b seoses biotsiididele loa saamisega.

20 Vt KMP-määruse artikkel 48 seoses reklaamiga ning III–V jaotis seoses pakendamise ja märgistamisega.

21 Vt biotsiidimääruse artikli 2 lõike 3 punkt m.

34. Mis puudutab biotsiidimääruse artikli 17 lõike 5 kolmandat lõiku, millele kaebajad on samuti tuginenud, kohustab see säte liikmesriike võtma „meetmeid, et teavitada üldsust asjakohaselt biotsiidide riskidest ja kasulikkusest, samuti võimalustest, kuidas vähendada miinimumini nende kasutamist“. Sellest tulenev kinnitus liikmesriikide pädevuse kohta ei tähenda sellisena siiski, et liikmesriikide tegevuse ulatus piirdub vaid niisuguse teabepoliitikaga.

35. Kas saaks sellegipoolest väita, et kuigi vaidlusalune keeld puudutab nime poolest teist teemat kui teabepoliitika, riivab see liidu seadusandja loodud õiguslikku tasakaalu ühest küljest biotsiidide siseturu täiustamise ning teisest küljest rahvatervise ja keskkonna kaitse vahel? Teisisõnu, kas saaks väita, et liidu seadusandja soovis, et biotsiidide kasutamist saaks pärast nende turulelaskmist kaalutleda üksnes liikmesriikide teabepoliitika kaudu, mis põhineb biotsiidimääruse artikli 17 lõike 5 kolmandal lõigul?

36. Ma ei arva nii. Teabepoliitikaga seotud liikmesriikide pädevuse säte täiendab biotsiidimääruse artikli 17 ülesehituses üldnorme, mis käsitlevad võimalust toode turule lasta ja seda kasutada. See on lõimitud artikli 17 lõikesse 5, mille esimeses lõigus on sätestatud kohustus kasutada biotsiide vastavalt loale ning märgistamis- ja pakendamisnõuetele. Teises lõigus on selgitatud, et biotsiidide „nõuetekohane kasutamine tähendab füüsikaliste, bioloogiliste, keemiliste või vajaduse korral muude meetmete kombinatsioonide mõistlikku rakendamist, mille abil on võimalik biotsiidide kasutamist piirata hädavajaliku miinimumini ja võtta tarvitusele asjakohased ettevaatusabinõud“. Sellele järgneb kolmandas lõigus liikmesriikide kohustus võtta meetmeid, et teavitada üldsust biotsiidide kasutamise riskidest ja kasulikkusest, samuti võimalustest, kuidas vähendada nende kasutamist miinimumini.

37. Seega käsitleb biotsiidimääruse artikli 17 lõike 5 kolmas lõik biotsiidide kasutamise probleemi nii seoses nende vastavusega eri reguleerimisnõuetele (mida käsitleb biotsiidimääruse artikli 17 lõige 1) kui ka hoopis laiemast, nende säästva kasutamise perspektiivist, nagu näib olevat kinnitatud komisjoni talituste töödokumendis, mis on lisatud komisjoni aruandele biotsiidimääruse rakendamise kohta.[22] Selles 2021. aasta dokumendis on peatükis „Säästev kasutamine“ tutvustatud liikmesriikide võetud meetmeid ja tunnistatud, et direktiiv 2009/128/EÜ[23] ei ole kohaldatav biotsiididele ja et „niisuguse laiendamise kasulikkust kaalutakse biotsiidimääruse edaspidise hindamise kontekstis“.[24]

38. Täheldan, et biotsiidimääruse artikli 17 lõike 5 kolmas lõik vastab väga laias laastus pestitsiidide säästva kasutamise direktiivi artiklile 7 „Teavitamine ja teadlikkuse parandamine“. Siiski sisaldab viimati nimetatud direktiiv ka norme riiklike tegevuskavade, professionaalsete kasutajate, turustajate ja nõustajate õpetamise (seahulgas tunnistuste süsteemi), müügi suhtes kehtivate nõuete ja spetsiifiliste töövõtete kohta.

39. Nendel asjaoludel ja kuna biotsiidimääruse sätteid, mis käsitlevad vahendeid biotsiidide säästva kasutamise tagamiseks pärast nende turulelaskmist, on väga piiratud arvul ja väga piiratud ulatusega, oleks mul keeruline järeldada, et liikmesriikide pädevus selles valdkonnas on välistatud.

[22] Komisjoni talituste töödokument, mis on lisatud komisjoni aruandele Euroopa Parlamendile ja nõukogule, milles käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 528/2012 (milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist) rakendamist, SWD/2021/128 final, lk 59–61.

[23] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv, millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise saavutamiseks (ELT 2009, L 309, lk 71) (edaspidi „pestitsiidide säästva kasutamise direktiiv“).

[24] Eespool joonealuses märkuses 22 viidatud komisjoni talituste töödokument, lk 59. Biotsiidimääruse artiklis 18 on ette nähtud, et „vajaduse korral“ esitab komisjon ettepaneku, mis käsitleb biotsiidide säästvaks kasutamiseks mõeldud meetmeid.

40. Seepärast järeldan, et vaidlusalune keeld ei ole biotsiidimäärusega vastuolus. Siiski ei tohi see keeld olukordades, kus esineb piiriüleseid asjaolusid, ja võttes arvesse käesoleva juhtumi erisusi,[25] minna vastuollu aluslepingu sätetega, mis käsitlevad kaupade vaba liikumist, mille juurde nüüd asungi.

2. ELTL artiklitest 34 ja 36 tulenevad piirangud

41. Käesolevas jaos põhjendan, miks jõudsin järeldusele, et vaidlusaluste kauplemisvõtete keelamine ei ole ELTL artikliga 34 vastuolus (a). Juhuks, kui Euroopa Kohus teeb teistsuguse järelduse, pakun välja põhjendused, miks see keeld on minu arvates igal juhul põhjendatud (b).

(a) Kõnealune keeld ei ole vastuolus ELTL artikliga 34

42. Keelates liikmesriikidevahelised koguselised impordipiirangud ja kõik selliste piirangutega samaväärse toimega meetmed, väljendab ELTL artikkel 34 aluspõhimõtet, mis tagab kaupade vaba liikumise Euroopa Liidus.[26]

43. Väljakujunenud vormeli kohaselt tuleb „kõiki liikmesriigi meetmeid, mis võivad otse või kaudselt, tegelikult või potentsiaalselt takistada liidusisest kaubandust, […] pidada koguseliste piirangutega samaväärseteks meetmeteks selle sätte tähenduses“.[27] Seda vormelit on kohendatud kohtupraktikas, mis võeti kasutusele kohtuotsusega Keck ja Mithouard. Sellest kohtupraktikast tuleneb, et riigisisene meede ei kuulu ELTL artikli 34 kohaldamisalasse, kui see kujutab endast müügitingimust, mis on kohaldatav „kõikidele asjaomastele ettevõtjatele, kes tegutsevad riigi territooriumil“ ning „mõjuta[b] õiguslikult ja faktiliselt ühtemoodi kodumaiste ja teistest liikmesriikidest pärit toodete turustamist“.[28]

44. Järgnenud kohtupraktikas selgitas Euroopa Kohus, et mõiste „müügitingimus“ kehtib piirangute või keeldude kohta, mis ei puuduta kaupade omadusi, vaid on seotud üksnes korraga, mille kohaselt neid võib turustada.[29]

45. Märgin, et vaidlusalune keeld ei ole seotud biotsiidide suhtes kohaldatavate nõuetega, vaid välistab teatavad nende müügi reklaamimise viisid. Seetõttu arvan, et seda tuleb pidada seotuks „müügitingimusega“ nimetatud kohtupraktika tähenduses.

[25] Vt eespool minu kommentaarid 10. joonealuses märkuses.

[26] Vt nt 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus DocMorris (C-190/20, EU:C:2021:609, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika) (edaspidi „kohtuotsus DocMorris“).

[27] 11. juuli 1974. aasta kohtuotsus Dassonville (8/74, EU:C:1974:82, punkt 5). Hiljutisemat avaldust vt nt kohtuotsuses DocMorris, punkt 34.

[28] 24. novembri 1993. aasta kohtuotsus Keck ja Mithouard (C-267/91 ja C-268/91, EU:C:1993:905, punkt 16) (edaspidi „kohtuotsus Keck ja Mithouard“). Ehkki selle kriteeriumi staatus üle on arutletud, on selle asjakohasust kinnitatud näiteks kohtuotsuse DocMorris punktis 35. Arutelu vt nt Schütze, R., „Of types and tests: towards a unitary doctrinal framework for Article 34 TFEU?“, *European Law Review*, kd 41(6), 2016, lk 826; Lianos, I., „In Memoriam Keck: The Reformation of the EU Law on the Free Movement of Goods“, *European Law Review*, kd 40(2), 2015, lk 225, ning Purnhagen, K.P., „Keck is dead, long live Keck? How the court of justice tries to avoid a Sunday Trading Saga 2.0“, *Liber Amicorum L.W. Gormley*, 2019, lk 176).

[29] Vt nt 21. septembri 2016. aasta kohtuotsus Etablissements Fr. Colruyt (C-221/15, EU:C:2016:704, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika) (edaspidi „Etablissements Fr. Colruyt“); 25. märtsi 2004. aasta kohtuotsus Karner (C-71/02, EU:C:2004:181, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika) (edaspidi „kohtuotsus Karner“), või 2. detsembri 2010. aasta kohtuotsus Ker-Optika (C-108/09, EU:C:2010:725, punkt 45 (edaspidi „kohtuotsus Ker-Optika“).

46. Küsimuse kohta, kas see on kooskõlas eespool punktis 43 kirjeldatud tingimustega, täheldan esiteks, et keskkonnaseadustiku artiklites L. 522-18 ja R. 522-16-1 väljendatud keeld on kohaldatav kõikidele asjaomastele ettevõtjatele, kes tegutsevad vastava riigi territooriumil, olenemata nende kodakondsusest. Seega ei ole see keeld vormiliselt diskrimineeriv.

47. Teiseks, mis puudutab küsimust, kas see keeld mõjutab rohkem teistest liikmesriikidest pärit kui omamaiste insektitsiidide ja rodentitsiidide turustamist, väidab Prantsuse valitsus, et nii see ei ole. Ta selgitas kohtuistungil, et selle keeluga ei kaasne lisakulusid teistes liikmesriikides asuvatele ettevõtjatele, kes soovivad pakkuda oma biotsiide Prantsusmaal. Nimetatud valitsus lisas ka, et vaidlusalune keeld ei puuduta kõiki turustamisviise.

48. Komisjon on vastupidisel seisukohal ja leiab, et vaidlusalune keeld piirab ühte vahendit, mida ettevõtjad saavad kasutada tuntuse saavutamiseks Prantsusmaa turul. Seega võib see mõjutada teistest liikmesriikidest pärit tooteid suuremal määral kui omamaiseid.

49. Kaebajad asusid kohtuistungil sisuliselt samale seisukohale.[30]

50. Mina olen nõus Prantsuse valitsusega.

51. Olgugi et komisjonil on õigus, kui ta väidab, et võimalus konkureerida toodete hindade kaudu on ettevõtjate jaoks oluline vahend, ei tähenda see siiski, et iga sellekohast piirangut tuleb automaatselt pidada ELTL artikli 34 kohaldamisalasse kuuluvaks. Euroopa Kohtu praktika on selles aspektis nüansseeritud.

52. Euroopa Kohus on asunud seisukohale, et reeglid, mis on välistanud ettevõtjate vabaduse mõjutada miinimumhindu[31] või üldse mõjutada hindu,[32] kuuluvad ELTL artiklis 34 väljendatud keelu kohaldamisalasse. Seevastu kohtuotsuses Etablissements Fr. Colruyt, mille aluseks olevas kohtuasjas oli vaidluse all reegel, mis keelas jaemüüjatel müüa tubakatooteid tootja või importija näidatust madalama jaehinnaga, tugines Euroopa Kohus sellele, et importijatele jäi vabadus määrata see hind, ning järeldas, et vaidlusalune õigusnorm ei kuulu ELTL artikli 34 kohaldamisalasse.[33]

53. Olen seisukohal, et samamoodi, nagu märgiti nimetatud kohtuasjas, on ka käesolevas asjas oluline, et ettevõtjatele jääb hindade määramise vabadus. Seega võivad nad sellel tasandil konkureerida, kuna nad saavad määrata oma toodetele kõrgema või madalama hinna (ilma reklaamita).

[30] Nad tegid seda teise võimalusena ja vastuseks Euroopa Kohtu küsimusele, nende põhiargument oli aga see, et kõnealune keeld rikub biotsiidimäärust.

[31] 23. detsembri 2015. aasta kohtuotsus Scotch Whisky Association jt (C-333/14, EU:C:2015:845, punkt 32).

[32] 19. oktoobri 2016. aasta kohtuotsus Deutsche Parkinson Vereinigung (C-148/15, EU:C:2016:776, punkt 26) (edaspidi „kohtuotsus Deutsche Parkinson Vereinigung“).

[33] Kohtuotsus Etablissements Fr. Colruyt, punktid 38–40.

54. Peale selle, kui minna edasi hinnastamisviise käsitlevast kohtupraktikast, on Euroopa Kohus oma praktika suunal, mis hõlmab kohtuotsuseid Ker-Optika, Deutsche Parkinson Vereinigung ja A, toonitanud probleemi seoses turule pääsemisega, mis muutus vaidlusaluse riigisisese meetme (millega sisuliselt olid keelatud teatavad internetis turustamise aspektid) tõttu iseäranis keeruliseks, kui mitte võimatuks.[34]

55. Käesoleval juhul aga tundub, et tegu ei ole sellise olukorraga.

56. Kaebajad märkisid kohtuistungil, et nad turustavad biotsiide, mille toimeained on eeterlikud õlid. Nad selgitasid, et need tooted on alternatiiv tavapärastele keemiliselt sünteesitud biotsiididele, sest nende keskkonnamõju on väiksem. Samuti selgitasid kaebajad, et nad on turul vähemusosalised, kes seetõttu sõltuvad kauplemisvõtetest (ja reklaamist), et saada turul nähtavaks.

57. Kuigi ma möönan, et tavapärasele tootele alternatiiviks oleva toote turule toomine võib olla keerulisem, näib see olevat olemuslik probleem, millega puutuvad kokku nii välis- kui ka omamaised „alternatiivsed“ tooted. Pean käesolevas asjas oluliseks seda, kas vaidlusalune keeld takistab oluliselt nende väidetavalt alternatiivsete välismaiste toodete pääsu Prantsusmaa turule.

58. Arvan, et ei takista.

59. Muidugi – ja nagu märkis Prantsuse valitsus – ei saa välistada, et vaidlusalune riigisisene keeld piirab teistest liikmesriikidest pärit toodete müügi mahtu Prantsusmaal põhjusel, et see „jäta[b] ettevõtja ilma ühest müügiedendamise meetodist“.[35]

60. Sellegipoolest pean siinkohal oluliseks, et kuigi vaidlusalune keeld piirab mõningaid reklaami viise, on müüjatel siiski vabadus määrata insektitsiididele ja rodentitsiididele „täishinnad“, nagu olen juba märkinud, ja neile jääb vabadus turustada neid seal, kus nad soovivad, olgu internetis või tavapärastes kauplustes.

61. Teisisõnu ei näe ma vaidlusalustes õigusnormides midagi, mis lubaks järeldada, et soodushindade, hinnaalanduste, hinda mõjutavate kliendisoodustuste, müügilepingu tüüp- ja eritingimuste diferentseerimise, kauba peale tasuta toodete pakkumise keeld ja muud samasugused kauplemisvõtted jätavad ettevõtjad ilma ühe turustamisvahendita, mis sisuliselt takistaks nende tõhusat konkureerimist kohalike toodetega või muudaks selle konkurentsi nende jaoks iseäranis keeruliseks, nii et seda saaks võrrelda internetis müümise keeluga või fikseeritud või miinimumhindade kehtestamisega.

62. Kui Euroopa Kohus selle analüüsiga siiski ei nõustu ja järeldab, et vaidlusalune riigisisene keeld kuulub ELTL artikli 34 kohaldamisalasse, pakun järgmisena välja põhjendused, mis seda keeldu minu arvates põhjendavad.

[34] Vastavalt kohtuotsus Ker-Optika, punkt 54, ja kohtuotsus Deutsche Parkinson Vereinigung, punkt 25, ning 1. oktoobri 2020. aasta kohtuotsus A (ravimireklaam ja -müük internetis) (C-649/18, EU:C:2020:764, punkt 76). Viimati nimetatud kohtuotsuses analüüsis Euroopa Kohus vaidlusalust meedet elektroonilise kaubanduse direktiivi põhjal. Kohtujurist Saugmandsgaard Øe aga analüüsis seda ELTL artiklitest 34 ja 36 lähtudes; vt tema ettepanek kohtuasjas A (ravimireklaam ja -müük internetis) (C-649/18, EU:C:2020:134, punktid 44–49 ning 69 jj) (edaspidi „ettepanek kohtuasjas A“). Vt samuti 11. detsembri 2003. aasta kohtuotsus Deutscher Apothekerverband (C-322/01, EU:C:2003:664, punktid 74–76).

[35] Nagu on märgitud kohtuotsuse Keck ja Mithouard punktis 13 kahjumiga edasimüügi keelu suhtes.

(b) Vaidlusalune keeld on igal juhul põhjendatud

63. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib kaupade vaba liikumise takistust põhjendada mõnega ELTL artiklis 36 loetletud üldistest huvidest või ülekaaluka üldise huviga. [36]

64. Eelotsusetaotluses on selgitatud, et vaidlusaluse keelu eesmärk on kaitsta rahvatervist ja keskkonda. [37]

65. Esimene põhjendus vastab tervisega seotud huvidele, mida on tunnustatud EL toimimise lepingu artiklis 36. Euroopa Kohus on korduvalt märkinud, et „inimeste elu ja tervis on aluslepinguga kaitstud hüvede ja huvide hulgas esikohal ning on liikmesriikide otsustada, millisel tasemel nad kavatsevad rahvatervise kaitse tagada ja kuidas selline tase saavutatakse. Kuna see tase võib liikmesriigiti varieeruda, tuleb tunnustada liikmesriikide kaalutlusruumi olemasolu.“ [38]

66. Teiseks, mis puudutab keskkonda, on selle kaitset kohtupraktikas tunnustatud kui ülekaaluka üldise huvi kaalutlust. [39]

67. Niivõrd, kui vaidlusaluse keelu eesmärk on piirata niisuguste toodete kasutamist, mis „võivad […] oma omaduste ja nendega seotud kasutusviiside tõttu ohustada inimesi, loomi ja keskkonda“, [40] võivad need eesmärgid põhjendada selle keeluga kaasnevat kaubanduspiirangut.

68. Selleks et piirang oleks põhjendatud, peab see siiski vastama proportsionaalsuse kriteeriumile. See tähendab, et see peab olema taotletava eesmärgi saavutamiseks sobiv ega tohi minna kaugemale, kui on vajalik selle eesmärgi saavutamiseks. Teisisõnu, et ei oleks eesmärgi saavutamiseks vahendeid, mis riivavad kaupade vaba liikumist vähem. [41]

69. Piirangu sobivuse kohta võib väita, et vaidlusaluse keeluga ei ole kõrvaldatud kõiki insektitsiidide ja rodentitsiidide tarbetu kasutamise juhtumeid (lihtsalt kuna ei ole võimalik välistada nende täishinnaga ostetud toodete tarbetut kasutamist). Siiski võib minu arvates mõistlikult eeldada, et kui nende ostmisel ei teki rahalist eelist, vähendab see mõningal määral seda ohtu, pärssides tarbetut ostmist (mis võib viia tarbetu kasutamiseni).

70. Vajalikkuse kohta märkis komisjon kohtuistungil Euroopa Kohtu küsimusele vastates, et vähem piiravaid vahendeid saaks kasutada reklaami kaudu või kui müüjad oleksid kohustatud teavitama tootega seotud ohtudest.

71. Need seisukohad mind ei veena.

72. Seoses esimese võimalusega on komisjon oma väidete asjakohases osas märkinud, et lisatekst, mille Prantsusmaa reguleerija nägi ette nende toodete reklaami mis tahes kohustusliku osana, ei ole biotsiidimäärusega kooskõlas. Selles lisatekstis kutsutakse sisuliselt arvesse võtma ohtusid ja seda on käsitletud põhjalikult käesoleva ettepaneku IV jao B osas. Olen komisjoniga nõus, et see

[36] Kohtuotsus Ker-Optika, punkt 57 ja seal viidatud kohtupraktika.

[37] Meenutan, et keskkonnaseadustiku artiklis L. 522-18 on sätestatud: „Dekreedis, mis võetakse vastu pärast Riiginõukoguga [Conseil d'État] konsulteerimist, määratletakse asjaomaste toodete kategooriad, lähtudes ohtudest inimeste tervisele ja keskkonnale“.

[38] Kohtuotsus Deutsche Parkinson Vereiningung, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika.

[39] Vt nt 6. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Capoda Import-Export (C-354/14, EU:C:2015:658, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).

[40] Biotsiidimääruse põhjendus 1.

[41] Vt nt kohtuotsus Ker-Optika, punkt 65.

lisatekst ei ole kooskõlas ammendava ühtlustatusega, mis on selles konkreetses küsimuses biotsiidimäärusega saavutatud. Samas ei saa reklaamitavate toodetega kaasnevate ohtude kohta reklaami raames lisateabe andmist pidada vaidlusaluse keelu vähem piiravaks alternatiiviks.

73. Mis puudutab teist väljapakutud võimalust, olen seisukohal, et selleks, et niisugune teabe edastamine müüja poolt oleks sisukas ja sama tõhus nagu rahalise eelise puudumine, tuleb selles tugineda teataval tasemel asjatundlikkusele, mis saadakse eeldatavasti väljaõppe kaudu. Seetõttu ja kõnealuse olukorra muidu ebaselgete üksikasjade tõttu on minu arvates võimatu pidada seda võimalust vähem koormavaks. [42]

74. Komisjon möönis ka ise, et need väljapakutud alternatiivid ei pruugi olla piisavad seatud eesmärkide saavutamiseks ja võivad viia vastuoluliste sõnumiteni. Olen tõesti nõus, et see, kui müüja teavitab kliente ohtudest, mida kätkevad tema pakutavad tooted, ja pakub samal ajal kaalukat hinnasoodustust ning annab ka mitu tasuta insektitsiidinäidist, ei kujuta endast kooskõlalist lähenemisviisi.

75. Lõpuks saab väita, et vähem koormav moodus biotsiidide tarbetu kasutamise ärahoidmiseks oleks saavutatav infokampaaniaga, mis põhineb biotsiidimääruse artikli 17 lõike 5 kolmandas lõigus liikmesriikidele reserveeritud pädevusel. [43] Sellega seoses möönan, et Euroopa Kohtul on üsna keeruline abstraktselt hinnata kahe erineva poliitika võimalikku omavahelist asendatavust nende mõju seisukohast. Minu arvates eeldab avaliku infokampaaniaga seostuv hariduslik ambitsioon oma olemusega aega mõtteviiside ja käitumise muutmiseks. Selles aspektis on mulle arusaadav, et seda ei pruugita pidada sobivaks akuutsena tajutava probleemi lahendamisel. Samuti võib kohe kättesaadava rahalise eelise väljavaade hariduslikud jõupingutused lihtsalt nullida, mistõttu on mõistlik asuda seisukohale, et väljendatud eesmärgi taotlemise mõttekuse huvides on vaja rahaline eelis kaotada.

76. Samuti tuleneb keskkonnaseadustiku artiklist R. 522-16-1, et seda keeldu ei kohaldata, kui asjasse puutuva insektitsiidi või rodentitsiidi suhtes saab kasutada biotsiidimääruse artikliga 25 ette nähtud lihtsustatud loamenetlust. See menetlus puudutab üldiselt biotsiide, mille riskitase tervise ja keskkonna suhtes on madal. [44] Sellest nähtub minu arvates, et Prantsusmaa reguleerija püüdis vältida ülereguleerimist, mis mõjutaks tooteid, mida ei peeta kuigi ohtlikuks, ja mis oleks seetõttu tarbetu.

77. Nendel asjaoludel ja kui Euroopa Kohus peaks erinevalt minu eespool sõnastatud ettepanekust järeldama, et vaidlusalune keeld kuulub ELTL artikli 34 kohaldamisalasse, olen seisukohal, et see on põhjendatud eesmärgiga kaitsta tervist ja keskkonda, on selle eesmärgi saavutamiseks asjakohane ega ulatu kaugemale selle saavutamiseks vajalikust.

[42] Võrdluseks vt „professionaalse[te] kasutaja[te], turustaja[te] ja nõustaja[te]“ väljaõppe eeskirju pestitsiidide säästvat kasutamist käsitleva direktiivi artiklis 5.

[43] Vt käesoleva ettepaneku punkt 34.

[44] Vt biotsiidimääruse põhjendused 29 ja 30.

B. Riigisisesed eeskirjad reklaami kohta

78. Keskkonnaseadustiku artiklitega L. 522-5-3 ja R. 522-16-2 on keelatud nelja liiki biotsiidide reklaam, kui see reklaam on suunatud üldsusele. Neid tooteid on jätkuvalt võimalik reklaamida juhul, kui reklaam on suunatud kutselistele kasutajatele, kohas, kus tooteid neile levitatakse, ja nendele mõeldud trükistes. Sel juhul aga peab reklaam sisaldama konkreetset teksti, mis sisuliselt kutsub neid kaaluma, kas neid biotsiide on vaja tingimata kasutada.

79. Need eeskirjad puudutavad tooteliike 14 ja 18 (mida puudutab ka käesoleva ettepaneku IV jao A osas käsitletud teatavate kauplemisvõtete keeld) ning kahte desinfitseerimisvahendite alamkategooriat, tooteliike 2[45] ja 4,[46] mis on klassifitseeritud KMP-määruses vesikeskkonnale ohtliku ägeda mürgisusega 1. ohukategooriasse (H400) ja kroonilise mürgisuse 1. ohukategooriasse (H410). Tuleb lisada, et riigisisesed reklaamieeskirjad ei ole kohaldatavad, kui asjasse puutuva toote suhtes saab kasutada biotsiidimääruse artiklis 25 ette nähtud lihtsustatud menetlust, mis, nagu juba märgitud, on kohaldatav toodetele, mille riskitase tervise ja keskkonna suhtes on madal.[47]

80. Samamoodi nagu eespool märgitud,[48] peab vaidlusaluste õigusnormide hindamine algama biotsiidimäärusega saavutatud ühtlustatuse taseme analüüsist ning alles siis saab vajaduse korral liikuda ELTL artiklite 34 ja 36 analüüsi juurde. Selleks käsitlen kõigepealt kohustust lisada kutselistele kasutajatele suunatud reklaami konkreetne tekst (1). Seejärel analüüsin üldsusele suunatud reklaami keeldu (2).

1. Kohustusliku lisateksti kasutamine

81. Keskkonnaseadustiku artikli R. 522-16-2 lõikest II tuleneb, et kutselistele kasutajatele suunatud reklaam, mis käsitleb rodentitsiide, insektitsiide ja teatavaid desinfitseerimisvahendeid, peab sisaldama järgmist teksti: „Enne iga kasutamist veenduge, et see on vältimatu, eelkõige elanikkonna poolt sageli külastatavates kohtades. Eelistage võimaluse korral alati alternatiivseid meetodeid ja tooteid, millega kaasneb kõige väiksem oht inimeste ja loomade tervisele ning keskkonnale.“

82. Sellest sättest tuleneb ka, et seda teksti tuleb kasutada *lisaks* sellele, mille kasutamist on nõutud biotsiidimääruse artikli 72 lõikes 1, mille kohaselt peab iga biotsiidireklaam sisaldama järgmisi lauseid: „Kasutage biotsiidi ohutult. Enne kasutamist lugege alati läbi märgistus ja teave toote kohta.“

83. Sisuliselt väidavad kaebajad, et selle lisateksti kasutamine rikub biotsiidimääruse artiklit 72, sest selle artikliga on biotsiidide reklaam ammendavalt ühtlustatud.

84. Komisjon on asunud samalaadsele, Prantsuse, Itaalia ja Madalmaade valitsus aga vastupidisele seisukohale.

[45] V lisa kohaselt kuuluvad sellesse tooteliiki „desinfektsioonivahendid ja algitsiidid, mis ei ole mõeldud otseseks kasutamiseks inimeste või loomade puhul“.

[46] V lisa kohaselt on see tooteliik seotud „toidu- ja söödaruumidega“.

[47] Vt käesoleva ettepaneku punkt 76 ja keskkonnaseadustiku artikli R. 522-16-2 lõige III.

[48] Vt käesoleva ettepaneku punkt 19.

85. Selleks et teha kindlaks, kas biotsiidimääruse reklaamialaste sätetega on saavutatud ammendav ühtlustatus, ei tule arvesse võtta mitte üksnes nende sätete sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa need sätted on.[49]

86. Alustaksin sellest, et biotsiidimääruse artikkel 72 on ainus reklaamialane biotsiidimääruse säte ja puudutab üsna kitsast reklaami sisuga seotud aspekti. See aga, et biotsiidimääruse reklaamialaste normide esemeline kohaldamisala on direktiivi 2001/83/EÜ[50] (ammendava reklaamialase korra) omaga võrreldes üsnagi piiratud – sellele viitas Prantsuse valitsus määrust direktiivist eristavalt –, ei välista iseenesest nende ammendavust. Minu arvates ei loe mitte see, kas analüüsitavate õigusnormide kohaldamisala on (võrdluses) kitsas või lai, vaid see, millise üksikasjalikkuseni on nendes õigusnormides jõutud konkreetses (ja võimalik, et kitsas) küsimuses, mida need reguleerivad.[51]

87. Biotsiidimääruse artikkel 72 käsitleb teksti, mida tuleb kasutada biotsiidide reklaamides või mille kasutamine nendes reklaamides on keelatud.

88. Selle esimene lõige, mille kohaselt tuleb kasutada kahte eespool osundatud lauset, nõuab, et need laused oleksid „ülejäänud reklaamist selgesti eristatavad ja loetavad“. Teise lõike kohaselt on võimalik asendada sõna „biotsiidid“ nendes lausetes „selge viitega reklaamitavale tooteliigile“.

89. Artikli kolmanda lõikega on keelatud reklaam, mis on „eksitav selle mõju suhtes inimeste ja loomade tervisele või keskkonnale või selle tõhususe suhtes“, ja samuti loetletud väljendid, mida ei tohi „mitte mingil juhul“ kasutada.[52]

90. Kui seda silmas pidada, näivad biotsiidimääruse artiklis 72 sätestatud normid üpriski üksikasjalikud selles osas, mis puudutab avaldusi biotsiidide kasutamisega kaasnevate ohtude kohta. Selles konkreetses ulatuses näib see olevat sarnane ammendavate normidega direktiivis 2001/83,[53] millele viitas Prantsuse valitsus, kui mitte nendest üksikasjalikum. Nimelt on selle direktiivi artikli 87 lõikes 3 ette nähtud, et ravimi reklaam soodustab ravimi mõistlikku kasutamist, esitledes seda objektiivselt ja ilma selle omadusi liialdamata, ega tohi olla eksitav. Biotsiidimääruse artiklis 72 sätestatud norm on samalaadne, ent õiguspoolest üksikasjalikum, kuna selles on ette nähtud reklaami lisada tulev konkreetne tekst, mis käsitleb toote ohutut kasutamist ning suunab kasutaja märgistuse ja tooteinfo juurde. Samuti on see üksikasjalikum selles osas, millised väljendid on keelatud seetõttu, et need võivad olla eksitavad.

91. On tõsi, et vaidlusalustes riigisisestes eeskirjades nõutud lisatekst näib olevat sama eesmärgiga mis biotsiidimääruse artikkel 72, kuna see kaitseb rahvatervist ja keskkonda. Nii võttes ei paista vastuolu olevat. See aga ei muuda minu varem esitatud analüüsi, sest kui küsimus on reklaami ohutusalases sisus, nähtub biotsiidimääruse artiklist 72, et liidu seadusandja lõi konkreetse tasakaalu kaalul olevate eri eesmärkide vahel, milleks on käesoleval juhul „siseturu parem

[49] Vt selle kohta nt 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus UNIC ja Uni.co.pel (C-95/14, EU:C:2015:492, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika).

[50] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT 2001, L 311, lk 67; ELT eriväljaanne 13/27, lk 69). Selles direktiivis sätestatud reklaamieeskirjade ammendavuse kinnitust vt 8. novembri 2007. aasta kohtuotsus Gintec (C-374/05, EU:C:2007:654, punktid 33 ja 34).

[51] Vt samuti käesoleva ettepaneku punkt 26.

[52] Need väljendid on „madala riskitasemega biotsiid“, „mittetoksiline“, „tervisele kahjutu“, „looduslik“, „keskkonnasõbralik“, „loomasõbralik“ või „muud samalaadse[d]“.

[53] Vt käesoleva ettepaneku 50. joonealune märkus.

toimimi[ne]“ ja sellega paralleelselt „inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kaitse kõrge tas[e]“.[54] Olen seisukohal, et veel ühte reguleerivat nõuet kehtestades riivavad vaidlusalused riigisisesed normid seda tasakaalu.

92. Nendel asjaoludel olen seisukohal, et reklaami valdkonna reguleerimine on reklaamitavate biotsiididega kaasnevaid ohtusid puudutavate avalduste osas liidu seadusandja poolt endale reserveeritud.

2. Üldsusele suunatud reklaami keeld

(a) Ühtlustatud eeskirjade kohaldamisala

93. Minu järeldus biotsiidimääruse artiklis 72 sätestatud eeskirjade ammendava ühtlustatuse kohta ei tähenda siiski, et selle õigusaktiga on ühtlustatud kõik biotsiidide reklaami aspektid, sealhulgas küsimus, kas liikmesriikidele jääb pädevus keelata teatavat liiki reklaam.

94. Viimati nimetatud aspektis ei luba selle sätte sõnastus – millega on ette nähtud kohustuslik tekst ja keelatud väljendid seoses biotsiidide ohutu kasutamise ja nendest tulenevate ohtudega – minu arvates järeldada, et liikmesriikide pädevus otsustada reklaami keelamise üle on välistatud.

95. Tõepoolest saaks väita, et selle konkreetse, biotsiidide reklaamis kohustuslikke ja keelatud avaldusi käsitleva säte olemasolu tähendab, et liidu seadusandja soovis võimaldada nende toodete reklaami, ja et mõningaid reklaami aspekte keelavad riigisisesed õigusnormid riivavad biotsiidimääruse artikli 72 soovitavat toimet, sest reklaami puududes kaotaks see säte oma otstarbe.

96. Selles osas, mis puudutab normatiivset konteksti, meenutan veel kord, et biotsiidimääruse artikkel 72 on ainus vastavat olukorda reguleeriv säte selles määruses.[55]

97. Pelgalt artikli 72 lisamine biotsiidimäärusesse eristub valikust, mis tehti direktiivis 2001/83, mille VIII jaotis on sõnaselgelt pühendatud reklaamile ja sisaldab sätteid (artiklid 86–100), milles on üksikasjalikult kirjeldatud olukordi, kus liikmesriikidel tuleb või nad võivad keelata inimtervishoius kasutatavate ravimite reklaami või kui reklaami võib lubada.[56]

98. Vähemal määral erineb biotsiidimääruse lühidus selles küsimuses ka määruse (EÜ) nr 1107/2009[57] artiklist 66, milles on nähtud ette liikmesriikide võimalus piirata reklaami teatavates meediakanalites ja mis sisaldab eeskirju reklaami kohustuslike ja keelatud osiste kohta, nagu see, et reklaam ei tohi sisaldada „potentsiaalselt ohtliku tegevuse mis tahes visuaalset kujutist, näiteks segamist või kasutamist ilma piisava kaitseriietuseta, kasutamist toidu või laste läheduses või laste poolt“.

[54] Vt biotsiidimääruse artikli 1 lõige 1.

[55] KMP-määruse artiklis 48 „Ühised ja lõppsätted“, mis sisaldub VII jaotises, on koostoimes sama määruse põhjendusega 67 ette nähtud samamoodi kokkuvõtlikud eeskirjad reklaami kohta.

[56] Vt direktiivi 2001/83 artikli 87 lõige 1 ning artikli 88 lõiked 1, 2 ja 3.

[57] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT 2009, L 309, lk 1).

99. Nendel asjaoludel olen seisukohal, et kui liidu seadusandja soovinuks välistada liikmesriikide pädevuse teatavat liiki reklaami keelamisel, oleks ta koostanud tasakaalustatumad eeskirjad. Minu seisukohta selles küsimuses toetab veelgi see, et biotsiidimäärus sisaldab erandnorme seoses toodetega, mis ei vasta loa saamise tingimustele või on seotud uute toimeainete kasutamisega,[58] või ka tähelepanu, mida liidu seadusandja on juhtinud haavatavate rühmade, näiteks rasedate ja laste kaitsele.[59]

100. Seega järeldan eelnevat arvesse võttes, et vaidlusalune reklaami keelamine ei ole biotsiidimäärusega vastuolus. Samamoodi, nagu eespool märgitud,[60] peab see keeld siiski vastama ELTL artiklitest 34 ja 36 tulenevatele piirangutele.

(b) ELTL artiklitest 34 ja 36 tulenevad piirangud

101. Vaidlusalust reklaamikeeldu tuleb minu arvates pidada „müügitingimuseks“. Nimelt ei puuduta see keeld vaidlusaluste toodete suhtes kohaldatavaid nõudeid ja ma täheldan, et Euroopa Kohus on korduvalt märkinud, et ettevõtjate reklaamivõimalusi mõjutavad piirangud kuuluvad sellesse kategooriasse.[61]

102. Viidates eelmises jaos esile tõstetud tingimustele, mis peavad olema täidetud selleks, et vaidlusalune keeld jääks ELTL artikli 34 kohaldamisalast välja,[62] märgin, et see oleks kohaldatav kõikidele asjaomasel turul tegutsevatele ettevõtjatele ilma kodakondsusel põhineva diskrimineerimiseta.

103. Hinnangu andmine küsimuses, kas see mõjutab teistest liikmesriikidest pärit tooteid rohkem kui omamaiseid, näib olevat keerukam.

104. Euroopa Kohus on asunud seisukohale, et riigisisesed eeskirjad, mis kohustavad ettevõtjaid muutma reklaamikampaania vormi või sisu, kuuluvad ELTL artikli 34 kohaldamisalasse.[63]

105. Käesolev põhikohtuasi aga ei käsitle vajadust muuta reklaamikampaania sisu, vaid seda, et on üldse võimatu suunata üldsusele kampaaniat nelja biotsiidide liigi puhul.

106. Ehkki Euroopa Kohus on korduvalt kinnitanud, et teatavad reklaamikeelud võivad müügi mahtu piirata, on ta samuti asunud seisukohale, et mitu neist ei kuulu ELTL artikli 34 kohaldamisalasse.

107. Nii oli see riigisiseste eeskirjadega, mis vastavalt välistasid turustussektori telereklaami,[64] keelasid farmatseutidel reklaamida väljaspool oma apteeki kvaasifarmatseutilisi tooteid[65] või keelasid postimüügiapteegil korraldada reklaamikampaaniat auhinnakonkursi vormis.[66]

58 Vt biotsiidimääruse artikkel 55.

59 Biotsiidimääruse põhjendus 3.

60 Vt käesoleva ettepaneku punkt 19.

61 Vt nt kohtuotsus DocMorris, punkt 37, või 9. veebruari 1995. aasta kohtuotsus Leclerc-Siplec (C-412/93, EU:C:1995:26, punkt 22) (edaspidi „kohtuotsus Leclerc-Siplec“). Vt samuti ettepanek kohtuasjas A, punkt 71.

62 Vt käesoleva ettepaneku punkt 42 jj.

63 12. detsembri 1990. aasta kohtuotsus SARPP (C-241/89, EU:C:1990:459, punktid 29 ja 30) (eelnes kohtuotsusele Keck ja Mithouard). Vt ka 15. juuli 2004. aasta kohtuotsus Douwe Egberts (C-239/02, EU:C:2004:445, punkt 52 ja seal viidatud kohtupraktika).

64 Kohtuotsus Leclerc-Siplec, punktid 20–24.

65 15. detsembri 1993. aasta kohtuotsus Hünermund jt (C-292/92, EU:C:1993:932, punktid 22–24).

66 Kohtuotsus DocMorris, punktid 39–45. Vt samuti teistsuguses faktilises kontekstis kohtuotsus Karner, punktid 42 ja 43.

108. On aga tõsi, et kohtuasjades De Agostini ja Gourmet International Products märkis Euroopa Kohus, et ei saa välistada, et lauskeelul võib olla suurem mõju teistest liikmesriikidest pärit toodetele.[67] Euroopa Kohtu põhjenduskäik näib siiski viitavat sellele, et ELTL artikli 34 kohaldamisalasse kuuluva piirangu (võimalik) olemasolu tulenes konkreetsest raskusest, millega ettevõtja riigi turule sisenemisel silmitsi seisis. Kohtuasjas De Agostini, mis puudutas alla 12aastastele lastele suunatud telereklaami ja eksitava reklaami keeldu, jäi selle meetme kvalifitseerimine lahtiseks ning Euroopa Kohus viitas De Agostini avaldusele telereklaami kohta kui „ainsale tõhusale reklaami vormile, mis võimaldab tal Rootsi turu hõlvata“.[68]

109. Samamoodi oli kohtuasjas Gourmet International Products tehtud Euroopa Kohtu järeldus, et Rootsi alkohoolsete jookide reklaami keeld kujutab endast kaubandustõket, seotud avaldusega, et nende jookide tarvitamine „on seotud tavapärase ühiskondliku tegevuse ning kohalike tavade ja kommetega“.[69] See, et müügikohtades sai levitada reklaame sisaldavaid trükiseid, seda järeldust ei muutnud, sest nimetatud juhul „levita[s] nendes müügipunktides oma ajakirja ainult äriühing, mis kuulus täielikult Rootsi riigile, kellel o[li] Rootsis jaemüügi monopol“.[70]

110. Lõpuks, kohtuasjas Deutsche Parkinson Vereinigung põhines Euroopa Kohtu järeldus postimüügikeelu piiravate tagajärgede kohta tuvastatud asjaolul, et see müügiviis kujutab endast postimüügiapteekide jaoks tähtsamat, *kui mitte ainsat* vahendit asjaomasele riigisisesele turule pääsemiseks.[71]

111. Käesoleva juhtumi asjaolud, nagu neid on eelotsusetaotluses tutvustatud, ei anna tunnistust niisugusest esialgsest raskusest, millega kaebajad, tuues teistest liikmesriikidest pärit tooteid Prantsusmaa turule, silmitsi seisaksid.

112. Ehkki vaidlusalune keeld võib müügi mahtu mõjutada, ei keela see kogu reklaami.

113. Reklaam kutselistele kasutajatele jääb võimalikuks, mis tähendab, et ettevõtjatel on kasutada turustuskanal.

114. Erinevalt kohtuotsuse Gourmet International Products faktilistest asjaoludest ei näi ka, et mingi senine turumuster, nt monopoolses seisundis isiku kontroll jaotuspunktide üle, muudaks kutseliste kasutajateni jõudmise võimaluse illusoorseks.

115. Lõpuks, erinevalt äsja viidatud kohtuasja faktilistest asjaoludest ei näi biotsiidid sarnanevat alkohoolsetele jookidele, millega kohalikud kasutajad võivad olla seostanud konkreetset tavapärast ühiskondlikku sidet.

116. Järeldan nendel asjaoludel, et keeld reklaamida valitud biotsiidide üldsusele ei kujuta endast ELTL artikli 34 kohaldamisalasse kuuluvat kaubanduspiirangut.

117. Ent kui Euroopa Kohus selle analüüsiga ei nõustu ja järeldab, et vaidlusalune keeld kujutab endast kaubanduspiirangut, pakun allpool välja põhjendused, mis seda minu arvates põhjendavad.

[67] 9. juuli 1997. aasta kohtuotsus De Agostini ja TV-Shop (C-34/95–C-36/95, EU:C:1997:344, punkt 42) (edaspidi „kohtuotsus De Agostini“) ja 8. märtsi 2001. aasta kohtuotsus Gourmet International Products (C-405/98, EU:C:2001:135, punkt 19) (edaspidi „kohtuotsus Gourmet International Products“).

[68] Kohtuotsus De Agostini, punktid 43 ja 44.

[69] Kohtuotsus Gourmet International Products, punkt 21.

[70] Sealsamas, punkt 23.

[71] Kohtuotsus Deutsche Parkinson Vereinigung, punkt 25.

118. Viidates oma analüüsile käesoleva ettepaneku eelnevas osas,[72] märgin, et vaidlusalust keeldu saab põhjendada eesmärk kaitsta rahvatervist ja keskkonda niivõrd, kui sellega soovitakse piirata niisuguste toodete kasutamist, mis „võivad […] oma omaduste ja nendega seotud kasutusviiside tõttu ohustada inimesi, loomi ja keskkonda“.[73] Samuti viitas Prantsuse valitsus insektitsiidide väärkasutamisele iseäranis eramajapidamistes, rodentsiidide ebaõigest kasutamisest tulenevale teiste liikide mürgitamise ohule ning ohtudele, mida kujutavad endast teatavatele liikidele vaidlusaluste insektitsiidide kasutamisest tingitud veereostus.

119. Üldsusele suunatud reklaami keeld näib samuti olevat asjakohane eespool märgitud eesmärkide saavutamiseks, sest sellega võib hoida ära reklaamisõnumeid, mille tõttu võidakse hakata rohkem kasutama biotsiide, mida riigisisene reguleerija peab eriti murettekitavaks.

120. Mis puudutab selle vajalikkust, täheldan, et vaidlusalune keeld puudutab ainult erakasutajatele suunatud reklaami, mitte aga kutselisi kasutajaid, mis näib vastavat eesmärgile piirata vaidlusaluste toodete väärkasutamist.

121. Mis puudutab punktides 70–75 käsitletud võimalikke alternatiive, esinevad nende puhul minu arvates *mutatis mutandis* samad nõrkused ka käesolevas kontekstis. Lõpuks ja samamoodi, nagu märkisin seoses hinnasoodustuste jms keeluga, on üldsusele suunatud reklaam jätkuvalt lubatud kõikide toodete puhul, mida see keeld muidu puudutaks, kui nende toodete riskitase on madal, st kui need kvalifitseeruvad biotsiidimääruse artikli 25 kohaselt lihtsustatud loamenetluseks.[74] Sellest nähtub, nagu juba märgitud, et riigisisene reguleerija püüdis piirata vaidlusaluse keelu tarbetut ulatust.

122. Nendel asjaoludel ja kui Euroopa Kohus peaks vastupidi minu eespool sõnastatud ettepanekule järeldama, et vaidlusalune keeld kujutab endast ELTL artikli 34 kohaldamisalasse kuuluvat kaubanduspiirangut, olen seisukohal, et seda keeldu põhjendab eesmärk kaitsta rahvatervist ja keskkonda, et see on nende eesmärkide saavutamiseks sobiv ega ulatu kaugemale selle saavutamiseks vajalikust.

V. Ettepanek

123. Eeltoodut arvesse võttes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Conseil d’État’le (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) järgmiselt:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrusega (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist, ega ELTL artikliga 34 ei ole vastuolus riigisisese õiguse sätted, nagu need, mida sisaldavad keskkonnaseadustiku artiklid L. 522-18 ja R. 522-16-1, millega on keelatud soodushindade, hinnaalanduste ja hinda mõjutavate kliendisoodustuste tegemine, müügilepingu tüüp- ja eritingimuste diferentseerimine, kauba peale tasuta toodete pakkumine ja muud samaväärsed kauplemisvõtted seoses määruse nr 528/2012 V lisas tooteliikidena 14 ja 18 määratletud biotsiidide müügiga.

Määruse nr 528/2012 artikliga 72 on vastuolus niisugune riigisisene õigusnorm nagu keskkonnaseadustiku artiklites L. 522-5-3 ja R. 522-16-2, mis kohustab kasutama lisateksti, kui kutselistele biotsiidide kasutajatele reklaamitakse määruse nr 528/2012 V lisas määratletud

72 Vt käesoleva ettepaneku punkt 63 jj.

73 Biotsiidimääruse põhjendus 1 ja käesoleva ettepaneku punkt 67.

74 Vt käesoleva ettepaneku punkt 76.

liike 14 ja 18 ning samas lisas määratletud liike 2 ja 4, mis on klassifitseeritud vesikeskkonnale ohtlikuna ägeda mürgisuse 1. ohukategooriasse (H400) ja kroonilise mürgisuse 1. ohukategooriasse (H410) vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrusele (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006.

Määrusega nr 528/2012 ega ELTL artikliga 34 ei ole vastuolus keskkonnaseadustiku artiklid L. 522-5-3 ega R. 522-16-2, mille kohaselt on keelatud selliste biotsiidide reklaam, mis kuuluvad samasse biotsiidide liiki, mis on suunatud üldsusele.